

WSTĘP

W dniach 25-27 maja 2007 roku w pałacu w Kłopotowie w gminie Dygowo odbyła się VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa poświęcona dziejom pomorskiej wsi. Konferencję w obecności przedstawicieli władz powiatu kołobrzeskiego i władz gminnych otworzył wójt gminy Dygowo mgr Marek Zawadzki. Po nim krótko głos zabrali opiekunowie naukowemu spotkaniu prof. Radosław Gaziński i dr Andrzej Chłudziński.

Całość konferencji podzielono na sesje, każdą zakończoną czasem na dyskusję. Pierwsza sesja przedpołudniowa (25 maja) poświęcona została problemom archeologicznym i historycznym od średniowiecza do 1945 roku. Na zawartość merytoryczną wspomnianej sesji złożyły się: jedno wystąpienie archeologiczne dotyczące najnowszych badań prowadzonych na cmentarzysku kultury pomorskiej w Miechęcynie (mgr Jacek Borkowski i mgr Andrzej Kasprzak, Koszalin) oraz siedem referatów historycznych ułożonych w kolejności chronologicznej. Ich zawartość poruszała problematykę osadnictwa rycerskiego w dorzeczu Piany i na ziemi dymińskiej w XIII wieku (dr Dariusz Wybranowski, Szczecin), dzieje majątku w Kłopotowie od średniowiecza po 1945 rok (Ernst Schroeder, Waal) oraz rozwój osadnictwa w okolicach Człuchowa od XIV do XIX wieku (dr Marian Fryda, Człuchów). W dalszej kolejności zajmowano się migracjami i powstawaniem wsi na obszarze Pomorza Środkowego i Gdańskiego w XVI i XVII wieku (Klaus Dieter-Kreplin, Herdecke), posiadłościami ziemskimi Darłowa w początkach XVIII stulecia (prof. Radosław Gaziński, Szczecin), wsiami rybackimi na Półwyspie Helskim w drugiej połowie XVIII wieku (prof. Andrzej Groth, Słupsk). Socjologiczny punkt widzenia towarzyszył omawianiu modelu rodziny szlacheckiej w majątku wiejskim na Pomorzu w XVIII i XIX wieku (dr Agnieszka Chlebowska, Szczecin).

Popołudniowa sesja historyczna została poświęcona dziejom najnowszym pomorskiej wsi. W trakcie jej trwania zajmowano się – także w kontekście przypadającej w tym roku 60. rocznicy akcji „Wisła” – osadnictwem ukraińskim na Pomorzu po 1945 roku (prof. Roman Drozd, Słupsk), procesami osadniczymi w Zdrojach po 1945 roku (mgr Maria Witek i mgr Waldemar Witek, Szczecin), sprawami przejmowania z rąk Armii Czerwonej majątków poniemieckich na terenie powiatu słupskiego (dr Maciej Hejger, Słupsk) oraz warunkami pracy i życia pracowników PGR-ów na Pomorzu Zachodnim w latach 50. XX wieku (dr Małgorzata Machałek, Szczecin). Aby zmienić nastrój i oderwać się od problematyki historycznej, na koniec omówiono florę naczyniową parków podworskich i cmentarzy na terenie gminy Ustronie Morskie (dr Zbigniew Sobisz, Słupsk).

Kolorytu pierwszemu dniu obrad nadał wernisaż pleneru malarskiego, na którym grupa artystów z Niemiec i Polski przedstawiła swoje prace (głównie pejzaże okolic Kłopotowa), oraz wieczorne ognisko przy kłopotowskim pałacu.

W kolejnym dniu obrad (26 maja) sesja przedpołudniowa miała charakter historyczno-etnologiczno-literaturoznawczy. Rozpoczęło ją wystąpienie ukazujące pobożność i życie religijne na Pomorzu w XIX i XX wieku (pastor Hans-Udo Vogler, Freienhufen). Kolejne referaty dotyczyły roku obrzędowego w życiu mieszkańców Zdrojów po 1945 roku (mgr Maria Witek i mgr Waldemar Witek, Szczecin), mitu Północy w rzeczywistości literatury o wsi (dr Adela Kuik-Kalinowska, Słupsk) oraz literackiego odzyskiwania Pomorza po 1945 roku (dr Daniel Kalinowski, Słupsk).

Sesję popołudniową wypełniły referaty językoznawcze. Rozpoczęła ją problematyka nazwisk równych nazwom wsi pomorskich na podstawie *Liber beneficiorum domus Corone Marie prope Rugenwold* (dr Andrzej Chludziński, Pruszcz Gdański). Kolejne wystąpienia dotyczyły: historycznych nazwisk patronimicznych na Pomorzu w XVI-XVIII wieku (dr Małgorzata Magda-Czekaj, Kraków), kaszubskich nazw przekąsek zimnych i gorących (dr Róża Wosiak-Śliwa, Gdańsk) oraz zawołań na zwierzęta domowe i gospodarskie na Kociewiu (dr Lucyna Warda-Radys, Gdańsk). Na zakończenie sesji poruszono niezwykle frapującą problematykę żydowskich mieszkańców wsi pomorskiej w XVIII, XIX i pierwszej połowy XX wieku (ks. mgr Henryk Romanik, Koszalin). Obrady zamknęła multimedialna prezentacja warsztatów konserwatorsko-budowlanych w Słowniu, będących formą edukacji kulturalnej i ochrony dziedzictwa kultury ludowej na Pomorzu (mgr Maria Witek, mgr Waldemar Witek, Szczecin). Pracowity dzień zakończył się w parku kłopotowskiego pałacu spotkaniem towarzyskim przy ognisku, urozmaiconym wystąpieniem zespołu regionalnego „Dygowianki”.

Trzeci dzień konferencji (27 maja) rozpoczął się nabożeństwem ekumenicznym, odprawionym w zabytkowym kłopotowskim kościele przez pastora luterańskiego Hansa-Udona Voglera i księdza katolickiego Henryka Romanika. Po nabożeństwie uczestnicy konferencji udali się na wycieczkę pokazującą najpiękniejsze parki dworskie i pomniki przyrody (m.in. najstarszy dąb w Polsce) na terenie gminy Ustronie Morskie. Wycieczkę barwnie i z dużym znanstwem poprowadził dr Zbigniew Sobisz.

Podczas trzydniowej konferencji – nie tylko w czasie przeznaczonym na dyskusje – specjaliści reprezentujący różne dziedziny nauki mieli możliwość szerokiej wymiany poglądów oraz prowadzenia licznych polemik. Po raz kolejny sprawdziła się formuła konferencji interdyscyplinarnej, dotyczącej dziejów Pomorza w jego historycznych granicach. Ważne też, że następuje wymiana poglądów: o polskim Pomorzu mówili prelegenci z Niemiec, a o niemieckim – naukowcy z Polski.

Andrzej Chludziński, Radosław Gaziński